

**feiten
en
meningen
uit
de
media-
wereld**

gerda cammaer
pascale milo
en
wim van der biesen

Op 21 februari erkende de Vlaamse executieve 378 NIET-OPENBARE RADIO'S waarvan er 273 voltijds worden erkend en dus een eigen frequentie krijgen. De overige 105 radio's moeten de toegewezen frequentie delen. Bij de 136 afgewezen erkenningsaanvragen zijn onder meer de radio's van de Cobra-keten (Het Belang van Limburg) : hun statuten werden laat-tijdig overgemaakt voor publikatie in het Staatsblad. De andere radio's werden afgewezen ofwel omdat hun aanvragen niet ontvankelijk waren, ofwel omdat zij een negatieve beoordeling kregen van de Raad voor Niet-openbare Radio's.

*

Eind maart werd in POLEN met de opstarting van het COMMERCIEEL TV-station, Echo TV, het televisie-monopolie van de regering doorbroken. Het is meteen het eerste commerciële tv-initiatief in Oost-Europa. Het programma-aanbod bestaat voornamelijk uit videoclipps en films die min of meer illegaal van satellietzenders worden gecapteerd. Commercieel is het initiatief alvast een succes.

*

Begin april heeft de uitgeverij Hoste, die o.a. Het Laatste Nieuws uitgeeft, haar directeur-generaal, Rik DUJCK (39), ONTSLAGEN. De reden van het ontslag is naar verluidt "een verschil in visie op het

dagelijks beleid". De ontslagen directeur-generaal was pas sinds 1987 in dienst bij de uitgeverij Hoste en was o.a. nauw betrokken bij de overname van De Morgen begin 1989.

Duyck wordt opgevolgd door Christian Van Thillo (28). De familie Van Thillo is meerderheidsaandeelhouder van de uitgeverij Hoste.

*

Vanaf één april kan men Studio Brussel alle weekdays tussen zes uur 's morgens en 23.30 u. 's avonds beluisteren (de andere dagen vanaf 8 u.). Daarmee is Studio Brussel bevorderd tot volwaardig radionet waarvoor vanaf midden maart zelfs reclame wordt gemaakt in de bioscopen (een primeur). Dit initiatief kadert in het B.R.T.-project om alle zenders een sterker uitgesproken eigen karakter te geven.

*

Op 4 april nam de Vlaamse Executieve formeel kennis van de fundamentele BEZWAREN die de EUROPESE KOMMISSIE, na een oude klacht van de SP, oppert tegen bepaalde aspecten uit de Vlaamse mediawetgeving, meer bepaald tegen het KABEL-DECREET. De Kommissie is het oneens met het artikel uit het kabeldecreet dat stelt dat openbare of partikuliere omroepen van andere lidstaten moeten of mogen worden doorgegeven voor zover de

uitzendingen gebeuren in de taal van het land waar zij zijn opgericht. De EG-Kommissie acht dit in strijd met het EG-Verdrag over het vrij verkeer van diensten. Zij meent dat deze bepaling trouwens ook van toepassing is op het artikel in het kabeldecreet dat een voorafgaande toestemming van de Vlaamse Executieve vereist voor de uitzendingen van commerciële omroepen uit andere lidstaten.

Tevens wordt het artikel uit hetzelfde kabeldecreet dat stelt dat 51% van het kapitaal van VTM afkomstig moet zijn van de Vlaamse schrijvende pers, in strijd geacht met het EG-Verdrag dat immers de vrijheid van vestiging binnen de Gemeenschap garandeert.

Ook het uitvoeringsbesluit van het kabeldecreet dat de voorwaarden regelt inzake het aandeel culturele producties van de Vlaamse niet-openbare omroepen, valt bij de Kommissie niet in goede aarde. Volgens de Kommissie is ook dit in strijd met het principe van vrij verkeer van diensten aangezien aan deze "culturele" bekommernis enkel economische doelstellingen ten gronde liggen, namelijk de bescherming van de Vlaamse beeldindustrie.

Met deze EG-bezwaren is het debat over het kabeldecreet opnieuw geopend.

*

Media Marketing Belgium berekende voor zijn "barometer van de MERKENRECLAME" dat de TELEVISIESTATIONS in België in 1989 8,33 miljard fr. aan reclame ontvingen, dat is een stijging met maar liefst 115 pct. tegenover 1988. Voor het totaal van de GESCHREVEN PERS is de barometer echter minder positief: de ontvangsten daalden met 21,8 pct. met als grootste slachtoffer de vrouwenmagazines die 26,1 pct. van hun reclameinkomsten kwijt speelden. De regionale weekbladen (+ 7,8%) en de gespecialiseerde publikaties (+ 8,4%) ontvingen een groter deel van de reclamekoek en ook de affichage vergrootte zijn aandeel (+ 12,2%). De radio (- 3%) en de bioscopen (-2%) waren minder in trek als reclamemedia. De globale reclame-inkomsten voor de vijf media samen stegen in 1989 met 13,5 pct., dat betekent dat in totaal een bedrag van 30,7 miljard fr. werd uitgegeven aan reclame.

*

Eén van de punten van het actieprogramma dat EG-Kommissaris voor Verbruik, Karel Van Miert, eind april voorstelde, betreft de invoering van VERGELIJKENDE RECLAME in alle EG-lidstaten. Vergelijkende reclame, waarbij producten en diensten uitdrukkelijk vergeleken worden met die van concurrenten, en die concurrenten ook met naam worden genoemd, is tot nu toe in België verboden.

*

Op 26 maart 1990 werd Luc VAN LOON, hoofdredacteur van Het Belang van Limburg, "om dringende redenen" ontslagen. Hij was verantwoordelijk voor het dagelijks beheer van de redactie en vormde samen met Richard Swartenbroeckx (chef-redacteur) en met Marc Platel (politiek hoofdredacteur) de hoofdredactie. Officieel werd er geen reden voor het plotse ontslag opgegeven. De directeur-generaal van de N.V. Concentra, Marc Leynen, zou het echter niet eens geweest zijn met de herschikkingen binnen de redactie die Luc Van Loon had doorgevoerd. Later liet de ontslagen hoofdredacteur bezwarend beslag leggen op de bezittingen van Concentra en van de familie Baert (eigenaar van de uitgeverij), omdat de beloofde bankgarantie na anderhalve maand nog niet gestort was. Deze laatste moest als waarborg dienen in afwachting van de uitspraak van de arbeidsrechtbank waarbij Van Loon zijn zaak aanhangig heeft gemaakt.

*

Eind maart werd Jan Schodts, de toenmalige hoofdredacteur van de VTM-nieuwsdienst, op studiereis gestuurd naar de V.S. Aanvankelijk werd beweerd dat het ging om een tijdelijke afwezigheid maar in de pers ontstonden al dadelijk hele polemieken over een mogelijk definitief ontslag van de heer

Schodts, hetgeen door de VTM ten stelligste werd ontkend. Nog geen maand later werd door dezelfde zender verklaard dat er "een einde werd gemaakt aan de samenwerking met hoofdredacteur Jan Schodts omwille van onverenigbaarheid van zienswijze over regelingen die te maken hebben met de werking van het directiecomitee en de verantwoordelijkheid eigen aan de functie van hoofdredacteur." In de pers ging men echter door met het zoeken naar andere redenen voor het ontslag en overall verschenen berichten over een mogelijke machtsstrijd binnen de VTM waarbij het duo Mike Verdrengh - Guido Depraetere telkens aan het langste eind trekt.

*

Op 27 april werd VTM door de RAAD voor HANDELSPUBLICITEIT in gebreke gesteld voor drie soorten inbreuken op de RECLAMEwetgeving. Volgens de Raad worden VTM-programma's door reclamespots onderbroken, zit er verdoken reclame in de programma's en worden er reclameblokken geplaatst voor en na kinderprogramma's. Wat deze laatste aantijging betreft verklaarde VTM dat zij geen typische kinderprogramma's uitzenden, eerder programma's voor mensen van "7 tot 77 jaar".

Voor deze overtredingen riskeert VTM hoge geldboetes. In het slechtste geval kan de zender haar

vergunning voor het uitzenden van handelspubliciteit verliezen.

*

Op zaterdag 28 april 1990 verscheen het laatste nummer van het Nederlandse communistische dagblad DE WAARHEID. Deze krant, die de spreekbuis was van de Communistische Partij Nederland (CPN), verscheen voor het eerst op 23 november 1950. De oplage, die ooit 300.000 exemplaren bedroeg, was tot amper 7.000 geslonken. De discussies binnen de partij tussen de fundamentalisten en de nieuwlinksen, en de ontwikkelingen in Oost-Europa zijn natuurlijk niet vreemd aan de teloorgang van De Waarheid.

De krant wordt onder de titel FORUM voortgezet als een weekblad, dat los zou staan van de Communistische Partij. Men beoogt over vier jaar een oplage van 10.000 exemplaren.

*

Sinds 2 mei ziet Le Soir er veel jonger uit. De ganse opmaak van de krant werd immers "up-to-date" gemaakt: kleurenfoto's, een nieuw formaat (zoals Het Nieuwsblad), een nieuwe indeling in rubrieken, een andere vormgeving en lettertype, meer korte berichten, af en toe een dossier met een eigen presentatie, een blikvangende voorpagina (twee soorten inhoudstafels, meer witruimte en een artikel met een grote foto), in het weekend

supplementen over vrije tijd en "mieux vivre" enz. Hiervoor werden twintig nieuwe medewerkers aangenomen. Ook werkt men vanaf nu met moderne offsetpersen en met elektronische systemen voor het opmaken van de pagina's (die dan via telefoonlijnen worden door-geseind). Met deze 1,5 miljard kostende operatie wil Le Soir aangeven dat het geschreven woord nog steeds springlevend is, ondanks de steeds groeiende concurrentie van de elektronische media.

*

Op 13 mei 1990 deelde de redactie van DE MORGEN mee dat zij een REDACTIESTATUUT ondertekende met de hoofdredactie en met de directie van de N.V. De Nieuwe Morgen. Dit statuut bepaalt o.m. dat "de directiebeslissingen inzake bedrijfsvoering van de uitgeverij, die een invloed hebben op de journalistieke produktie, slechts kunnen genomen worden na voorafgaand overleg". Anderzijds wordt ook gestipuleerd dat de redactieraad functioneert als inspraakorgaan van de hele redactie in alle zaken die redactionele taken en functies betreffen.

Volgens hoofdredacteur Paul Goossens is dit redactiestatuut "geïnspireerd op dit van de Nederlandse dagbladen en vooral op dit van De Volkskrant, aangevuld met enkele Vlaamse eigenheden".

*

Begin april werd te Washington onder de titel THE LATEST NEWS de eerste krant voorgesteld die om het uur verschijnt. Ze wordt gedrukt op tabloïd-formaat, telt 24 bladzijden en bevat naast het belangrijkste wereldnieuws vooral economisch nieuws. Het blad richt zich dan ook op de eerste plaatst naar zakenlui.

*

De PULITZER-PRIJS voor buitenlandse verslaggeving ging dit jaar naar het journalistenechtpaar Nicholas Kristof en Sheryl Wudunn van The New York Times voor hun artikels over het neerslaan van de studentenrevolte in Peking in juni 1989. Rampen en dramatische gebeurtenissen stonden dit jaar trouwens centraal bij de uitreiking van deze fel begeerde Amerikaanse prijzen. Zo werd ook een verslag over de olieramp met de Exxon Valdez in Alaska bekroond, terwijl de Pulitzer-prijs voor fotografie naar een reportage over de gebeurtenissen in Roemenië ging.